

Muruganár tanítása

Első pillanatban talán meglepő lehet a kijelentés, hogy Muruganár személyes életútja és tanítása nem feltétlenül fedi egymást. Mint ahogy már szó volt róla, nem tudjuk pontosan, hogy Muruganár végzett-e rendszeresen *szádhanát*, s ha igen, akkor mit és meddig. Ami biztosnak látszik, hogy a Ramana Maharsival való megismerkedése és a Tiruvannámalaiba költözése közötti három évben bizonyos meditációs gyakorlatokat folytatott. Feltehetőleg ezt követően is, de nem azért, hogy ez által valamit elérjen, hanem azért, hogy összhangban legyen belső megtapasztalásaival. Azon a szinten, ahol Muruganár volt, az élet legapróbb mozzanata is része volt a spirituális praxisnak. A Tiruvannámalaiba érkezését követő években Ramana Maharsi sem azért mélyedt folytonosan *szamádh*ba, hogy gyakoroljon valamit, hanem hogy a belső átélésével „külsőleg” is összhangban legyen. Ugyanígy lehetett ezzel Muruganár is: számára az elmélyedés, a meditáció, a kontempláció természetes kifejeződése volt belső önátélésének. Magát a megszabadulást azonban nem gyakorlatok révén érte el, hanem odaadása, önfeladása révén. Ramana Maharsiban az Istenség megtestesülését

látta, s ennek megfelelően is viszonyult hozzá. Voltaképpen ez volt a *szádhánája*, vagyis ez volt az a hajtóerő, ami a spirituális úton előrevitte, vagy inkább előreröpítette. Az indiai felfogás szerint a guru egyébként is az Istenség alászállása, testet öltése. Általában ez a pusztá tudat azonban a tanítvány számára nem vezet egyenesen a végső megszabaduláshoz, hanem csupán egy megfelelő „egzisztenciális klímát” teremt ahhoz. Muruganár azonban nem átlagos tanítvány volt, hanem egy olyan ember, aki számára már a guruval való pusztá találkozás is meghozta azt a fordulatot, amelyet a többi tanítvány számára csak a guruval való találkozás és a következőtes *szádhana* hozza meg. Talán éppen Muruganár járt Ramana Maharsi eszében, amikor ekképpen fogalmazott:

A szénnek hosszú időre van szüksége ahhoz, hogy elégjen, a faszén már jóval rövidebb idő alatt elég, míg a puszkapor pillanatok alatt ellobban: így különböznek azok az emberek is egymástól, akik kapcsolatba kerülnek a *mahátmákkal*.⁸⁸

A „puszkapor”-tanítványnál már csak egyetlen magasabb szint létezik: magáé Srí Ramanáé, őneki ugyanis még mesterre sem volt szüksége ahhoz, hogy „ellobbanjon”. Ami ugyanis a tizenhat éves Venkatával történt, az tulajdonképpen csak a „spontán égés” metaforájával írható le.

A vallástörténet nem sok Muruganaréhoz hasonló esetet ismer, különösen ha figyelembe vesszük Muruganár életművét is. Példának okáért az apostolok viszonya isteni mesterükhöz odaadásuk tekintetében össze sem vethető Muruganár Bhagavánhoz való viszonyával, akár a még testben közöttük járó Emberfiára gondolunk, akár a Feltámadottra. India leghíresebb *bhaktája* talán Srí Rámakrisna, ámde Rámakrisna saját mestereivel korántsem volt olyan viszonyban, mint Muruganár Ramana Maharsival, s ugyanakkor saját tanítványainak az őhöz való viszonya sem vethető össze ezzel, bármennyire is rendkívüli volt odaadásuk mesterük iránt. A spiritualitástörténetből csupán egyetlen mester-tanítvány páros hasonlítható Muruganár és Ramana Maharsi viszonyához:

⁸⁸ *Oltalmazó útmutatás*, 162.

Rúmi és Samsz al-Dín Tabrízi viszonya. Rúminak azonban csupán egyetlen műve született mesteréről: a Díván-i Samsz-i Tabrízi. Ezzel szemben Murugánárnak nem volt műve, amely valamiképpen ne kapcsolódott volna mesteréhez: vagy közvetlenül róla írt, illetve arról a rendkívüli hatásról, amit reá gyakorolt, vagy az ő tanításait adta tovább a maga költői nyelvezetén átszűrve. Minden szavával mestere szolgálatában állt, s ezért aztán senkinek nem is engedte, hogy őt magát guruként kezelje: *mindvégig megmaradt tanítványnak*. Mivel Ganésannak sem engedte meg, hogy leboruljon előtte, Ganésan rendszeresen „kicselezte” Murugánárt: mielőtt benyitott volna a kunyhójába, kívül, amikor még nem láthatta Murugánár, leborult előtte, majd azzal a nyugodt tudattal lépett be a kunyhóba a mit sem sejtő Murugánárhoz, hogy megtette, amit a lelkiismerete megkövetelt tőle.

Murugánár tehát teljesen feloldódott mesterében, s ezzel tulajdonképpen a *bhaktinak* a legradikálisabb változatát gyakorolta, vagy inkább élte meg, messze túl azon, amit az indiai spirituális tradíció elvár egy tanítványtól. Mesterére ő valóban úgy tekintett, mint a testet öltött Istenségre. Önmaga tökéletes nullifikációja minden specifikus erőfeszítés – *szádhana* – nélkül vezetett a megszabaduláshoz. Ehhez azonban az is kellett, hogy a másokban felismerje önmagát, önmagában pedig a másikat. Itt nem egymást áthatásról, de még csak nem is egységről, hanem lényegi azonosságról van szó, méghozzá a hamvasi „egyetlen azonosságról”: a mester átmikus valóságának és a tanítvány átmikus valóságának azonosságáról.

Mindaz, amit Murugánár tanításként, *száadhanaként* megfogalmazott, „csupán” azoknak szól, akik nem alkalmasak arra, hogy puskaporként lobbanjanak el. Mindezeket azonban ő nem gyakorolta, hanem élte; számára mindez nem módszer volt, hanem gyümölcs. Természetesen Murugánár tisztában volt azzal, hogy mások rászorulnak a tanításokra és a *száadhanára*. Saját spirituális útjának gyümölcseit azért tárhatta eszközként olvasói elé, mert amit ő képviselt, az a közvetlen ösvény egy formája volt. A közvetlen ösvényt az különíti el a közvetett ösvényektől, hogy kezdettől fogva olyan „gyakorlatok” alkotják, amelyek az ösvényt végigjár-

va, vagyis célba érve eredményként és gyümölcsként jelennek meg. A közvetlen ösvény „gyakorlataira” kiváltképpen vonatkozik az, ami bizonyos fokon a közvetett ösvények vonatkozásában is igaz: „Ha az eszközök nem rendelkeznének a cél természetével, nem vezethetnének el hozzá.”⁸⁹ Közvetlen ösvényből ennek megfelelően csupán egy van, még ha ez az egyetlen ösvény több aspektussal is rendelkezik, míg a közvetett ösvényekből számos nagyon különböző létezik.⁹⁰ Muruganár ösvénye azonban nemcsak közvetlen és nyílegyenes volt, hanem egyúttal rendkívül *rövid* is, szinte pontszerű, mondhatni egyfajta metafizikai ugrás:

- Szent aszkéta, elindultam, hogy megtaláljam az Istent. Mutasd meg az utat!
- Nincsen semmiféle út – mondta, és botjával a földre ütött.
- Mi van hát akkor? – kérdeztem, és elfogott a rémület.
- A szakadék. Ugorj!
- A szakadék?! – kiáltottam. – Az hát az út?!
- Igen, a szakadék! Minden út a földhöz vezet; egyedül a szakadék vezet Istenhez. Ugorj!⁹¹

Ez volt az, amit Muruganár tett: ugrott. Ugrott a létből a nemlétebe, vagy ha úgy tetszik, a nemléteből a létbe, mert hiszen „lenni annyi, mint nem lenni, és nem lenni annyi, mint lenni”⁹² – mint ahogy egy XIII. századi perzsa szúfi, Nadzsm al-Dín Dája Rázi fogalmaz. A mester útmutatást ad tanítványának; a tanítvány követi a mester útmutatásait. Ám ha egyszer nincs út, akkor nincs útmutatás sem. Ramana Maharsi nem volt mester, Muruganár nem volt tanítvány. De ugyanezt jelenti az is, ha azt mondjuk: Ramana Maharsi *abszolút* mester volt, Muruganár pedig *abszolút* tanítvány. Mindkét állítás egyazon igazság két oldalát világítja meg. Ramana Maharsi, bár mestere volt a szóbeli tanításnak és útmutatásnak, elsődlegesen mégis a csendben és a csenden keresztül tanított – mert hiszen a csendet, a tökéletes elcsendesedést tanította: minden *men-*

⁸⁹ *Day by Day with Bhagavan*, 240. (19-7-46). Ramana Maharsi szavai.

⁹⁰ Elegendő itt csak a nagyon is különböző jógaösvényekre gondolni.

⁹¹ Nikosz Kazantzakis: *Isten szegénykéje*, 30.

⁹² Az *esetleges* lét megszűnése vezet a *feltétlen* lét „előbukkanásához”.

tális fluktuáció felszámolását, ami egyúttal a *kozmi*kus manifesztáció egészének felszámolását is magában foglalta.⁹³ Mert a kettő, vagyis a mikrokozmosz és a makrokozmosz a védánta – és nemcsak a védánta, hanem minden radikális metafizika – szerint úgyszintén egyazon valóság két oldala. És a belső és külső csend, a belső világ és a külső világ szimultán elcsendesedése mi mással lenne jobban tanítható, mint csennel: annak csenndjével, aki maga birtokában van ennek a csenneknek.

Ahogy tehát Ramana Maharsi nem saját út-tapasztalata alapján fogalmazta meg a spirituális útra vonatkozó tanításait – az „önkutatást” (*átma-vicsára*) –, hanem cél-tapasztalata alapján, ugyanúgy volt ezzel Muruganár is. Muruganár egy *advaita dzsnyána*-mester *bhakta*-tanítványa volt.

⁹³ Azzal kapcsolatban, hogyan szűnhet meg a kozmi

kus manifesztáció *valóságosan* az egyik embernek, miközben az összes többinek megmarad, elegendő csak arra gondolni, hogy a kozmosz az Abszolútum számára sem létezik, miközben a kozmosz részét képező emberi elme számára igen. Lásd ezzel kapcsolatban Buji Ferenc: *Tat tvam aszi*, 179–199. („A tradicionális metafizika filozófiai vázlata”).